

Mám za to, že v případech těch stačí pouhé ohlášení, neboť poplatek tu buď odpadá, neb se pouze zaznamenává a čeká, kteréžto právo může vysloviti pouze fin. úřad.

Při právních jednáních, kde lze aspoň částečně vyměřiti poplatky, na příklad při smlouvách trhových, kde kupující béře na sebe dávku z přírůstku, dlužno zaplatiti do 40ti dnů poplatek, který připadá bez ohledu na event. dávku a poplatek další dodatečně vyměří berní úřad.

Celý zákon nasvědčuje tomu, že byl opět přijat, aniž by byly vyslechnuty dříve odborné kruhy praktické a zavdá zajisté v praxi podnět k různým těžkostem a nesrovnalostem.

Karakteristické také je, že zákon nabyt již účinnosti 1. května, avšak dotyčné číslo 25 Sb. z. doručeno bylo teprve dne 3. května 1933 a berní úřady, u nichž bylo žádáno za vydání vplatných šek. lístků, prohlásily, že neobdržely dosud interních poukazů a vplatných lístků že nemají. Č.

Pojištění na případ úmrtí v pozůstalosti.

Částky, pojištěné zůstavitelem na případ úmrtí, bývají často chybně zařazovány do pozůstalostního jmění, anebo opačně — nesprávně — vylučovány.

Děje se tak proto, poněvadž otázka zařazení nebo vyloučení bývá posuzována paušálně — bez náležitého zřetele na znění a obsah pojistky a vůbec na skutečnosti, rozhodné pro daný případ.

Především jest si uvědomiti:

»Pozůstalost slove vše, co zanechává někdo, kdo zemřel, všechna práva i všechny závazky, pokud se nezakládají na poměrech pouze osobních.« (§ 531 o. z. o.).

Pozůstalost zahrnuje tedy jmění, v jehož držení byl zůstavitel v době své smrti; zjišťuje se soupisem anebo místopřisežným seznáním.

Rozdíl mezi oběma způsoby tkví v jich použití.

Se stanoviska formálního platí pro obojí § 97 n. p. »musí obsahovati přesný a úplný seznam všeho movitého i nemovitého jmění, v jehož držení byl zůstavitel při své smrti a udávati jeho tehdejší hodnotu a souhrn.«

Při posuzování otázky, zda pojištěnou částku jest do pozůstalostního jmění zařaditi, nutno pak zkoumati zůstavitelův právní poměr k pojistce.

Pojistky znějící na držitele.

Jest nesporno, že pojistka pro případ úmrtí zůstavitele, na doručitele znějící, v jejíž držbě byl zůstavitel ku dni svého úmrtí, aniž by byl učinil ohledně pojištěné částky jakoukoliv disposici ať mezi živými, nebo na případ smrti, musí býti pojata do pozůstalostního jmění a může přejíti do držení dědice jen na základě projednání pozůstalosti. Totéž platí, byla-li pojistka sice v detenci třetí osoby, ale nikoliv snad proto, že by zůstavitel byl

se držby a dispozice vzdal, nýbrž z toho důvodu, že ji deponoval, zaslal k opravě atd.

Jinak jest tomu ovšem, ocitla-li se taková pojistka v držbě třetí osoby následkem toho, že zůstavitel převedl ji do vlastnictví třetího. V tomto případě jest pojistku ve smyslu § 531 o. z. o. a contrario vyloučiti.

Nastanou-li okolnosti § 104 n. p. ať již tím, že pojistka se nachází v detenci třetí osoby, dědicové popírají držbu a tvrdí, že pojištěná částka patří do pozůstalosti, aneb v důsledku toho, že zůstavitel měl sice pojistku v detenci, avšak jest tvrzeno, že jest vlastnictvím osoby jiné, pak ovšem nelze tuto do pozůstalosti zahrnouti a o jejím konečném osudu rozhodne pořad práva.

Pojistky ve prospěch třetí osoby.

Do pozůstalosti nepatří pojistka, znějící ve prospěch určité třetí osoby, pokud ovšem zůstavitel si neponechal nebo nevyhradil disposičního práva, nebo neměl pojistku ve své držbě v době svého úmrtí.

Tak pojistka znějící ve prospěch dědiců nebo právních nástupců zůstavitelových, patří do pozůstalosti, pořídí-li o ni zůstavitel poslední vůli. Nelze-li však ani držbu, ani disposiční právo zůstavitelovo k pojistce v době úmrtí, prokázati, nepatří pojištěná částka do pozůstalosti a oprávnění k realizaci pojistky a přijetí valuty plyne ze smlouvy, uzavřené mezi zůstavitelem a pojišťovnou.

Nepatří do pozůstalosti pojistka, která sice není vyřazena ve prospěch třetí osoby, avšak zůstavitel nařídil pojišťovně, aby při jeho úmrtí byla pojistka proplacena určité třetí osobě a současně vzdal se práva disposičního.

Ovšem padá také na váhu, jaké jest znění pojistky. Na základě dlouhé praxe jsou si již i pojišťovny povětšinou vědomy toho, že znění pojistky musí býti takové, aby byly předem vymýceny nejasnost a nejistota. Pojistka na případ smrti bývá většinou upravena tak, že již z jejího obsahu lze zjistiti rozsah disposičního práva pojištěnce po dobu jeho života.

Pokud se týče stanoviska fisku, vyvinula se praxe tak, že fiskus řeší otázku zpoplatnění naprosto neodvisle od stanoviska pozůstalostního soudu. Pojištěné částky jsou podrobovány pravidelně dědické dani a pojišťovna zadržuje k tomu účelu příslušnou kvotu v procentech, ve smyslu svých pojišťovacích podmínek.

Závěrem shrnuji: Budiž vždy zkoumána otázka zařazení nebo vyloučení pojistky z pozůstalostního jmění s hlediska detence, držby a právní dispozice zůstavitelovy pojistkou v době jeho úmrtí.

Zdůrazňuji, že jde v tomto článku o několik všeobecných poznámek a účelem jejich jest pokus o vyvolání diskuse o této tak zajímavé otázce. Zejména o praktické případy se jedná a jistě některý z kolegů poslouží nám zajímavým případem ze své praxe s touto otázkou souvisejícím.